

آشنایی اجمالی با رشته فقه و حقوق اسلامی

مقطع کارشناسی ارشد

معرفی رشته فقه و حقوق اسلامی

این رشته وظایف و حقوق انسان را از دیدگاه تشریحات الهی بیان می‌کند، حقوقی که از روی حکمت و بر روی محور مصالح خردمندان است و در زمینه رابطه میان انسان و خدا، رابطه انسان‌ها با یکدیگر یا وظایف انسان نسبت به خود و طبیعت می‌باشد. از آنجا که نظام حقوقی کشور ما به ویژه در قوانین مدنی و کیفری بر پایه مستحکم قرآن و فقه اسلامی و بخصوص مکتب فقهی جامع و غنی امامیه و اندیشه‌های والا و دقیق مشهور فقهای گراندقدر استوار و بنا گردیده، این دانشگاه در تلاش است تا با ارائه واحدهای فقهی و حقوقی در رشته‌ی فقه و حقوق اسلامی، متخصصانی متعهد و آشنا به مسائل فقهی و حقوقی تربیت نماید. در این رشته با مطالعه متون غنی فقه استدلالی و اصولی (همچون مکاسب و رسائل در مقطع کارشناسی ارشد و شرح لمعه و اصول مظفر در مقطع کارشناسی) در کنار متون حقوقی، قدرت تحلیل و استنباط حقوق اسلامی از منابع معتبر و اصیل اسلامی را تقویت نماید. از آنجا که کسب چنین توانی میسر نمی‌شود مگر با بهره‌گیری کامل از متون عربی و داشتن روحیه تحلیل و استدلال در این رشته دروسی مانند عربی، منطق و فلسفه به صورت مقدماتی مورد مطالعه قرار می‌گیرد.

تفاوت این رشته با رشته‌های مشابه

الف- تفاوت رشته فقه و حقوق اسلامی با رشته الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی

- از آنجا که فقه و مبانی حقوق اسلامی از گرایش‌های رشته الهیات می‌باشد مباحث حقوقی به صورت بسیار مختصر و گذرا مطالعه می‌شود. این در حالی است که اطلاع از قوانین و نظرات حقوقدانان، سبب ارائه‌ی تحلیل و استنباط متناسب با شرایط و مقتضیات زمان خواهد شد و این مهم در رشته فقه و حقوق اسلامی تأمین می‌شود.

- علاوه بر این متون فقهی و اصولی که در این رشته مورد مطالعه قرار می‌گیرد در سطح نازلتری نسبت به رشته فقه و حقوق اسلامی است، به گونه‌ای که گزیده‌ای از متونی که در کارشناسی رشته فقه و حقوق اسلامی مطالعه می‌شود، جزو متون درسی مقطع کارشناسی ارشد رشته الهیات گرایش فقه و مبانی حقوق اسلامی می‌باشد و همین نمونه گوشه‌ای از غنای رشته فقه و حقوق اسلامی است.

ب- تفاوت رشته فقه و حقوق اسلامی با رشته حقوق

رشته حقوق، بیانگر اصولی است که از نظر عقل و عرف بشری، رعایت آنها در زندگی برای ایجاد نظم و امنیت لازم است؛ اصولی که امکان دارد طبق تشخیص عقل، مصلحت موقت اما فوری داشته باشد. از این رو در این رشته مطالعه قوانین و متون حقوقی در درجه‌ی اول اهمیت است و به دروسی نظیر فقه و اصول فقه که منابع استنباط حقوق اسلامی است، بسیار کم و ناچیز پرداخته شده است، در حالیکه از آنجا که نظام کشور ما نظامی بر پایه‌ی حقوق اسلامی است ضرورت دارد اصول و قواعد بشری بر مینا و پایه‌ی قوانین الهی تنظیم و تعیین گردد ولذا ضروری است منابع و متون غنی اسلامی مورد مذاقه و مطالعه جدی قرار گرفته و با اتخاذ قواعد حقوق اسلامی از متون فقهی - علاوه بر آشنایی با قوانین کشور و نظریات حقوقدانان - قوانین و مقرراتی متناسب با حاکمیت

نظام اسلامی تهیه و تنظیم گردد؛ و این مهم محقق نمی شود مگر با محققانی که هر دو حوزه فقه و حقوق را همزمان مطالعه نموده باشند؛ رشته فقه و حقوق اسلامی عهده دار تربیت چنین محققانی است.

توانایی های لازم

جسارت، قدرت استدلال، خلاقیت ذهنی و فن بیان خوب لازمه موفقیت در این رشته است. دانشجوی رشته فقه و حقوق اسلامی باید با فرهنگ غنی و ارزشمند اسلامی، پیوند عمیقی داشته باشد. همچنین لازم است که از دو ویژگی مهم خوب گوش دادن و خوب سخن گفتن بهره مند باشد.

وضعیت ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر

فارغ التحصیلان مقطع کارشناسی و کارشناسی ارشد این رشته می توانند علاوه بر ادامه تحصیل در این رشته می توانند در تمامی رشته های مرتبط با رشته الهیات، رشته فقه و رشته حقوق شرکت نمایند. علاقمندان به ادامه تحصیل در حوزه علمیه نیز می توانند با دریافت مدرک تحصیلی این رشته در مقطع بالاتر حوزه (سطح ۳ و ۴) ادامه تحصیل دهند.

موقعیت شغلی

فارغ التحصیلان این رشته علاوه بر اینکه در سطح جامعه می توانند عرضه کننده ی تفکر ناب اسلامی در حوزه ی فقه و حقوق باشند و به تدریس در این حوزه بپردازند، این توانایی را دارا هستند که با انجام پژوهشهای بنیادی – کاربردی در زمینه ی فقه و حقوق و نیز مطالعات تطبیقی حوزوی و دانشگاهی، ارائه کننده دیدگاههای جدید در مباحث فقه و حقوق باشند. به علاوه امکان فعالیت در دستگاه قضایی و نیز حوزه وکالت و مشاوره حقوقی دستگاههای اجرایی کشور نیز برای آنها فراهم می باشد.

طول دوره

دوره کارشناسی ارشد (ناپوسته) فقه و حقوق اسلامی حداقل شامل پنج نیمسال تحصیلی (دوسال و نیم) و حداکثر شش نیمسال تحصیلی با پایان نامه است. هر دانشجوی موظف است ۳۲ واحد درسی (با احتساب واحدهای پایان نامه) طبق برنامه تنظیمی بگذرانند.

واحدهای درسی

تعداد کل واحدهای درسی رشته فقه و حقوق اسلامی ۳۲ واحد به شرح زیر می باشد :

دروس اصلی: ۲۸ واحد - پایان نامه : ۴ واحد

همچنین دانشجویان موظفند تعداد ۱۷ واحد را به عنوان واحد فرعی را بگذرانند و گواهی فراغت از تحصیل منوط به اتمام این واحدها می باشد .

عناوین دروسی اصلی

اصول فقه (رسائل و کفایه)، فقه (مکاسب)، حقوق جزای اختصاصی، حقوق مدنی، آئین دادرسی مدنی، متون حقوقی، حقوق بین الملل عمومی، حقوق بین الملل خصوصی، حقوق تجارت، حقوق تطبیقی.

شرایط ورود به دوره کارشناسی ارشد (نابيوسته) فقه و حقوق اسلامی

دارا بودن دانشنامه کارشناسی از موسسات آموزشی که مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری باشد. مجاز شدن به انتخاب رشته در آزمون سراسری و اعلام اسامی از سوی سازمان سنجش پذیرفته شدن در آزمون و مصاحبه علمی و عمومی دانشگاه

مواد امتحان ورودی دوره کارشناسی ارشد فقه و حقوق اسلامی

فقه (شرح لمعه) ۲. اصول فقه (اصول مظفر) ۳. حقوق مدنی (تعهدات) ۴. عربی (شرح ابن عقیل)